

Duurzaam beleggen Zo selecteren wij staatsobligaties

Voor de selectie van staatsobligaties toetsen we jaarlijks welke landen voldoen aan onze duurzaamheidscriteria. Ook evalueren we regelmatig de methode waarmee we landen beoordelen. In 2016 hebben we onze methode aangepast. We kijken nu ook naar de sociale omstandigheden in een land, met behulp van de Social Progress Index.

Duurzaamheidstoets voor selectie staatsobligaties

Beleggers kunnen hun risico verlagen door hun beleggingen te spreiden over verschillende vermogenscategorieën. Dit is een belangrijk uitgangspunt van de beleggingsstrategieën van ING. Ook het toevoegen van staatsobligaties dient dit doel. Voor de strategie Duurzaam moeten we natuurlijk wel de staatsobligaties selecteren die passen binnen een duurzame beleggingsstrategie. Naast de gebruikelijke toetsing op financiële kenmerken hanteren we hiervoor een toetsing op duurzaamheidskenmerken. Daarbij staan de drie facetten 'mens', 'milieu' en 'maatschappij' centraal.

Jochen Harkema, sinds 2012 Analyst Duurzaam Beleggen bij het ING Investment Office.

Peter Tros, sinds 2015 Analyst Duurzaam Beleggen bij het ING Investment Office.

Lijst is leidraad bij advisering klanten

Lijst van duurzame landen

De toetsingsmethode is vergelijkbaar met de manier waarop wij ondernemingen scoren voor onze selectie van duurzame aandelen en bedrijfsobligaties. Deze toetsing levert een lijst op van toegelaten ondernemingen (het 'duurzaam beleggingsuniversum'). De duurzaamheidstoets voor staatsobligaties verloopt op een vergelijkbare manier, waarbij we een lijst opstellen van duurzame landen. Wij kijken allereerst hoe goed een land scoort op onderwerpen als 'mens' en 'milieu'. Deze score op de zogenoemde Niet-Financiële Indicatoren (NFI) vormt onze positieve toets. Vervolgens voeren we nog een negatieve test uit: zijn landen uit te sluiten als duurzame belegging op grond van gedrag dat hen direct kan worden aangerekend en dat wij goed kunnen meten. De uitslag van beide toetsen bepaalt onze lijst van toegelaten landen. Deze lijst is onze leidraad bij de advisering van klanten die duurzaam willen beleggen. Ook voor de Investment Managers van het ING Investment Office, die de beleggingsstrategieën van ING beheren, is deze lijst bepalend voor hun selectie van staatsobligaties voor de strategie Duurzaam.

Doel is een handzame selectie

Data van groot belang

Bij de toetsing van staatsobligaties op duurzaamheid gaat het om het handelen (gedrag) van de betreffende overheden. Centraal staan de drie indicatoren 'mens', 'milieu' en 'maatschappij'. Om landen hierop te toetsen gebruiken we diverse bronnen. Het is ons doel om tot een handzame selectie te komen en niet om de prestaties van landen onder te brengen in een veelomvattend raamwerk. Bij de keuze van geschikte data voor onze toetsing kijken we onder andere naar:

- De bron: welke (gezaghebbende) internationale organisatie stelt de data beschikbaar?
- De reikwijdte: zijn de data beschikbaar van een groot aantal landen?
- Continuïteit en verversingsgraad: worden de data regelmatig vernieuwd?
- Beschikbaarheid: zijn de data openbaar?

Toetsing op facet 'mens'

Doodstraf

Voor de toetsing op het facet mens kijken we naar het beleid van een land op het gebied van de doodstraf. Amnesty International onderscheidt daarbij vier categorieën:

1. Landen die de doodstraf zowel volgens hun wetgeving als in de praktijk toepassen.
2. Landen die de doodstraf hebben afgeschaft.
3. Landen die de doodstraf onder bijzondere omstandigheden (zoals oorlog) willen kunnen toepassen.
4. Landen bij wie het opleggen van de doodstraf mogelijk is maar die deze straf al minstens tien jaar niet hebben uitgevoerd, of die het niet-uitvoeren van de doodstraf als beleid hebben óf die een moratorium (voorlopige stop) hebben ingesteld.

Het ING Investment Office kiest ervoor om de staatsobligaties van landen in de eerste en laatste categorie, die dus de doodstraf actief uitvoeren of de doodstraf in hun wetgeving hebben opgenomen als mogelijke straf, uit te sluiten van opname in de strategie Duurzaam. In de praktijk betekent dit dat onder andere staatsobligaties van de Verenigde Staten (VS) en Japan door ons zijn uitgesloten. Voor de informatie per land over de doodstraf baseren we ons op de gegevens van [Amnesty International](#). Die organisatie beschouwen we als algemeen erkend deskundige op dit terrein.

Wapens die onevenredig veel burgerslachtoffers maken

Controversiële wapens

Onder het facet mens scharen we ook het gebruik van controversiële wapens. De bedrijfsactiviteit 'wapens' is een uitsluitingscriterium bij de samenstelling van het duurzaam beleggingsuniversum van aandelen en bedrijfsobligaties. Ook de opstelling van een land in het debat over controversiële wapens vinden we van groot belang voor de selectie van landen voor het duurzaam universum. We erkennen dat een land zich militair moet kunnen verdedigen, maar trekken de streep bij controversiële wapens. Deze wapens maken onevenredig veel burgerslachtoffers. De gevolgen blijven vaak decennialang merkbaar en soms vallen jaren later nog slachtoffers. Het ING Investment Office kiest ervoor alleen staatsobligaties van die landen toe te laten, die een wettelijke verplichting zijn aangegaan om schade, veroorzaakt door controversiële wapens, te voorkomen. We gebruiken voor onze selectie de gegevens over de ratificatie van de 'Ottawa Convention' (verdrag tegen anti-persoonsmijnen, van kracht sinds maart 1999) en over de ondertekening van het Verdrag inzake clustermunities (Convention on Cluster Munitions, van kracht sinds augustus 2010).

Toetsing op het facet 'milieu'

Environmental Performance Index

Om het facet milieu te beoordelen moet je een indicator gebruiken die de milieuprestatie (of ecologische voetafdruk) van een groot aantal landen op een consequente en zo volledig mogelijke manier vergelijkt. Aspecten die aan bod moeten komen zijn onder meer de mate van CO₂-emissie, de luchtkwaliteit, waterkwaliteit, de gezondheid van de leefomgeving, biodiversiteit en het gebruik van natuurlijke hulpbronnen voor bijvoorbeeld de landbouw. Daarnaast zijn van belang de ondertekening van belangrijke milieuverdragen, zoals het verdrag over de internationale handel in bedreigde diersoorten (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Flora and Fauna) en het verdrag over biodiversiteit. Het is voor ons praktisch ondoenlijk al deze indicatoren bij te houden voor een grote hoeveelheid landen. Daarom kiezen we voor een gecombineerde indicator – de [Environmental Performance Index](#) – waarin wij zo veel mogelijk van deze elementen meewegen. Deze index, die om de twee jaar wordt bijgewerkt, richt zich op de vitaliteit van het ecosysteem van een land en de hieraan gerelateerde volksgezondheid. De index wordt samengesteld en bijgewerkt door de Amerikaanse universiteiten Yale en Columbia University en bestaat al ruim tien jaar. Aan de basis ervan ligt een wetenschappelijke methode en de data beschrijven meer dan 130 landen.

Milieubeleid is aanwijzing voor terugbetaalcapaciteit

Alleen landen met bovengemiddelde score

Onze maatstaf is de relatieve kwaliteit van het milieubeleid en de milieuprestaties van een land. In de relatieve milieukwaliteit wordt ook de aandacht van een land voor de ontwikkelingen op lange termijn meegenomen. De kwaliteit van het milieubeleid is in onze ogen een belangrijke indicator voor de terugbetaalcapaciteit van een land op de lange termijn, ofwel de mate waarin het ook in de toekomst in staat is de rente over uitgegeven staatsobligaties te vergoeden. Bij het ING Investment Office selecteren we alleen staatsobligaties voor de strategie Duurzaam van die landen die bovengemiddeld scoren op basis van de Environmental Performance Index.

Toetsing op het facet 'maatschappij'

Nieuw: score op sociale omstandigheden

Voor de toetsing van bedrijven op het facet maatschappij kijken we naar de mate van goed ondernemingsbestuur ('corporate governance'). In de beoordeling van landen op maatschappelijk gebied kijken we vanaf 2016 naar de sociale omstandigheden met behulp van de [Social Progress Index](#). Deze index is samengesteld door de Social Progress Imperative, een Amerikaanse niet-gouvernementele organisatie. Het doel van de index is om de sociale vooruitgang van landen te kunnen meten. De index scoort op 52 indicatoren, verdeeld over drie pijlers:

1. Basisbehoeften: hoe scoort een land op de beschikbaarheid van primaire levensbehoeften, zoals eten, medische zorg, water, sanitair, onderdak en veiligheid.
2. Kansen: hoe scoort een land op de mate van welzijn van zijn bevolking. Dit kun je afmeten aan de toegang tot onderwijs, informatie en communicatiemiddelen, maar ook aan de gezondheid van de bevolking en aan de staat van het ecosysteem van het land.
3. Vrijheid: hoe scoort een land op de vrijheid en mogelijkheden van zijn bevolking. Hierbij wordt gekeken naar het respecteren van mensenrechten, de vrijheid van meningsuiting en keuzevrijheid, de mate van tolerantie en discriminatie, en tot slot naar de toegang tot hoger onderwijs.

Hoe ervaren burgers corruptie in hun land?

Corruptie en omkoping

Behalve naar deze index kijken we ook nog naar de mate van corruptie binnen een land. Corruptie is een teken van scheve machtsverhoudingen en een teken van bovenmatig eigenbelang. Corruptie en omkoping ondermijnen de economische kracht van een land en daarmee de betrouwbaarheid van de terugbetaalcapaciteit. We kiezen ervoor alleen staatsobligaties toe te laten tot de strategie Duurzaam van landen die bovengemiddeld goed scoren wat corruptie en omkoping betreft. Voor deze scores gebruiken we de corruptieperceptie- en omkoopindices van [Transparency International](#). Aan de hand van internationaal onderzoek geven deze indices weer hoe het internationale zakenleven de kansen inschat dat men in een bepaald land succesvol gebruik kan maken van omkoping (de 'Bribery Index', een ranglijst van 28 landen) en hoe burgers corruptie ervaren in hun land (onderzoek onder de inwoners van 183 landen).

We kijken ook naar financiële kenmerken

Beleid ING

Bij de selectie van staatsobligaties voor strategie Duurzaam zijn uiteraard ook financiële kenmerken van belang. Bijvoorbeeld de voorkeur van het ING Investment Office om alleen staatsobligaties te selecteren in bepaalde valuta's. Ook kunnen voorwaarden gelden als gevolg van het beleid van ING. Bijvoorbeeld om geen zaken te doen met landen die een extreem verhoogd risico kennen.

Ons doel is een selectie van fondsen met dezelfde visie op duurzaamheid

Soms afwijkende keuze

Omdat er in de financiële wereld verschillende definities van duurzaamheid worden gehanteerd, kunnen de methodiek en criteria van beheerders van beleggingsfondsen afwijken van onze toetsing. Hierdoor bestaat de kans dat staatsobligaties, die door het ING Investment Office van het duurzaam universum zijn uitgesloten, wel in een beleggingsfonds zijn opgenomen dat deel uitmaakt van de beleggingsstrategie Duurzaam. We proberen via zorgvuldige fondselectie deze verschillen klein te houden. Het is ons doel in de strategie Duurzaam alleen beleggingsfondsen op te nemen die overeen komen met onze visie en methodes. Daarbij behouden we ons het recht voor om een afwijkende keuze te maken wanneer wij merken dat onze hierboven beschreven methodiek een belangrijk element (nog) niet meeweegt. Denk bijvoorbeeld aan gevallen waarin het Internationaal Strafhof in Den Haag een uitspraak doet die van essentieel belang lijkt voor onze selectie.

Meer weten?

 [Kijk op ing.nl/beleggen](https://www.ing.nl/beleggen)

Disclaimer

Deze publicatie is opgesteld namens ING Bank N.V., gevestigd te Amsterdam en slechts bedoeld ter informatie. ING Bank N.V. is onderdeel van ING Groep N.V. Deze publicatie is geen beleggingsaanbeveling, geen beleggingsadvies noch een aanbieding of uitnodiging tot koop of verkoop van enig financieel instrument. ING Bank N.V. betreft haar informatie van betrouwbaar geachte bronnen en heeft alle mogelijk zorg betracht om er voor te zorgen dat ten tijde van de publicatie de informatie waarop zij haar visie in deze publicatie heeft gebaseerd niet onjuist of misleidend is. ING Bank N.V. geeft geen garantie dat de door haar gebruikte informatie accuraat of compleet is. De informatie in deze publicatie kan gewijzigd worden zonder enige vorm van aankondiging. Auteursrecht en rechten ter bescherming van gegevensbestanden zijn van toepassing op deze publicatie. Overneming van gegevens uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron wordt vermeld. De waarde van uw belegging kan fluctueren. U kunt uw gehele inleg kwijtraken. In het verleden behaalde resultaten bieden geen garantie voor de toekomst. ING Bank N.V. is statutair gevestigd te Amsterdam, handelsregister nr. 33031431 Amsterdam en staat onder toezicht van De Nederlandsche Bank (DNB) en de Autoriteit Financiële Markten AFM). ING Bank N.V. is onderdeel van ING Groep N.V..